

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زنجان

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه

آیین نامه تدوین پایان نامه

دوره دکترای حرفه ای

(پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی)

بازنگری و اصلاحات

سال ۱۳۹۳

لازم الاجرا در کلیه دانشکده ها و مراکز تحقیقاتی

تعریف: به منظور دستیابی به اهداف دورهٔ دکترای حرفه ای (پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی) و آشنایی با روش های نوین تحقیق، از طریق پرورش قدرت خلاقیت، حل مسأله و نوآوری در زمینهٔ علوم پزشکی، پایان نامه ارائه می شود. دانشجویان دورهٔ دکترای حرفه ای (پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی) موظف هستند بر اساس آیین نامهٔ مربوطه، به تدوین پایان نامهٔ دکترای حرفه ای اقدام نمایند.

ماده ۱: مسئولیت اجرای این آیین نامه با معاونت پژوهشی دانشکده می باشد. در صورت لزوم این معاونت می تواند جهت حسن اجرای امور مربوط به پایان نامه، مسئولیت اجرای این آیین نامه را به " کمیتهٔ پایان نامهٔ دانشجویی " تفویض نماید. (کمیتهٔ پایان نامهٔ دانشجویی زیر نظر معاونت پژوهشی دانشکده تشکیل خواهد شد).

تبصره ۱: ترکیب اعضای کمیتهٔ پایان نامهٔ دانشجویی پنج نفر بوده و توسط شورای پژوهشی دانشکده تعیین می گردد.

ماده ۲: پایان نامهٔ دانشجویان دکترای حرفه ای، بایستی در یکی از حیطه های پزشکی و در جهت رفع یکی از مشکلات مرتبط با سلامت، تحت نظر استاد (استادان) راهنما و مشاور (مشاوران) تدوین و اجرا شود.

ماده ۳: دانشجوی پزشکی موظف است از زمان شروع دورهٔ کارآموزی تا قبل از شرکت در امتحان پیش کارورزی، دانشجوی دندانپزشکی پس از گذراندن ۱۲۰ واحد درسی دورهٔ دکترای عمومی دندانپزشکی، دانشجوی داروسازی پس از گذراندن ۱۴۰ واحد درسی دورهٔ دکترای عمومی داروسازی، نسبت به تدوین، تکمیل و ارائهٔ طرح پیشنهادی پایان نامه اقدام نماید. پس از تکمیل و تأیید طرح پیشنهادی پایان نامه توسط استاد (استادان) راهنما و مشاور (مشاوران)، استاد راهنما موظف به ثبت طرح پیشنهادی پایان نامه در سامانهٔ مدیریت اطلاعات تحقیقاتی (سمات) و دریافت کد مربوطه می باشد.

تبصره ۱: تکمیل طرح پیشنهادی پایان نامه، باید طبق فرم نهایی موجود در پایگاه اطلاعاتی مدیریت پژوهشی دانشگاه انجام شود.

تبصره ۲: دانشجویان دوره دکتری حرفه ای چنانچه موضوع پایان نامه خود را در مدت مقرر به ثبت نرسانند، تا زمان ثبت موضوع پایان نامه مجاز به شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی نمی باشند.

تبصره ۳: فرصت دانشجو از زمان ثبت طرح پیشنهادی پایان نامه تا دفاع، حداقل یک سال و حداکثر تا پایان سنوات تحصیلی مصوب دانشگاه میباشد.

ماده ۴: استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو، موافقت استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی تعیین می شود.

تبصره ۱: رتبه استاد راهنما حداقل استادیاری است. در موارد استثنایی با تأیید شورای پژوهشی دانشکده می توان از اعضای هیأت علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

تبصره ۲: در موارد خاص و با تصویب شورای پژوهشی یا شورای پایان نامه دانشکده و به منظور انجام تحقیقات بین بخشی دانشجو می تواند بیش از یک استاد راهنما داشته باشد.

تبصره ۳: استاد راهنما باید از بین اعضای هیأت علمی دانشکده محل تحصیل دانشگاه علوم پزشکی زنجان انتخاب شود، در موارد خاص، با تصویب شورای پژوهشی دانشکده یا کمیته پایان نامه دانشجویی می توان از اعضای هیأت علمی دانشکده های محل تحصیل یا سایر دانشگاه ها بعنوان استاد راهنمای دوم استفاده نمود.

تبصره ۴: محل اجرای پایان نامه، دانشگاه علوم پزشکی زنجان می باشد و در موارد خاص با تصویب شورای پژوهشی دانشکده، می تواند محل انجام پایان نامه سایر مراکز تحقیقاتی و یا دانشگاه ها باشد.

تبصره ۵: سقف تعداد پایان نامه های دوره دکتری حرفه ای که به طور همزمان توسط هر استاد راهنما برای دانشجویان هر دوره ورودی هدایت می شوند، ۳ پایان نامه می باشد و این تعداد برای اعضای هیأت علمی مرتبه دانشیاری ۴ و مرتبه استادی ۵ می باشد.

تبصره ۶: در صورتیکه موضوع پایان نامه در زمینه اینارگران و اخلاق پزشکی و یا پژوهش در آموزش باشد، اعضای هیأت علمی می توانند یک پایان نامه اضافی علاوه بر سهمیه فوق اخذ نمایند.

تبصره ۷: دانشجو موظف است قبل از اخذ مجوز دفاع از پایان نامه، نسبت به ارائه گواهی ثبت مقاله در یک مجله معتبر اقدام نماید.

تبصره ۸: در صورتی که کمتر از یک سال از زمان تصویب پایان نامه دانشجویی گذشته و مقاله مستخرج از آن پایان نامه چاپ یا پذیرش شده باشد، دانشجو می تواند نسبت به دفاع از پایان نامه اقدام نماید.

تبصره ۹: به پیشنهاد استاد راهنما حداکثر ۲ نفر از اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تأیید شورای پژوهشی گروه آموزشی، به عنوان استاد مشاور علمی، روش تحقیق یا آمار زیستی تعیین می شود.

تبصره ۱۰: انتخاب استاد مشاور از بین اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه ها در صورت نیاز با تصویب شورای پژوهشی دانشکده بلامانع است.

ماده ۵: با تصویب شورای پایان نامه دانشکده، یک نفر از اساتید مجرب و مرتبط با موضوع، بعنوان استاد ناظر انتخاب می شود. حضور ناظر در جلسه دفاع و ارزشیابی پایان نامه بعنوان یکی از داوران الزامی می باشد. وظایف استاد ناظر در قرار داد طرح تحقیقاتی درج شده است.

ماده ۶: موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در ۵ سال اخیر در دانشکده انجام نشده باشد.

تبصره ۱: در موارد خاص و با نظر شورای پژوهشی دانشکده یا کمیته پایان نامه دانشجویی، در موضوعاتی که ممکن است نیاز به تحقیق مجدد در کمتر از فاصله زمانی فوق باشد، اخذ پایان نامه با عنوان و محتوای مشابه بلامانع است.

تبصره ۲: هر دانشجو باید یک موضوع را بعنوان پایان نامه انتخاب نماید.

تبصره ۳: انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر ۳ نفر) پس از تأیید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می باشد.

الف) حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.

ب) تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده دار بوده و دفاع نمایند.

ماده ۷: فرایند انتخاب و ثبت طرح پیشنهادی پایان نامه

جهت ثبت موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود:

- الف) انتخاب موضوع پایان نامه با هدایت استاد راهنما و مشاوره اساتید مشاور
 - ب) ثبت طرح پیشنهادی پایان نامه در سامانه مدیریت اطلاعات تحقیقاتی (سمات)
 - ج) تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در گروه آموزشی مربوطه
 - د) ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه از طرف مدیر گروه به معاونت پژوهشی دانشکده جهت تصویب در شورای پژوهشی یا کمیته پایان نامه دانشجویی
 - ه) ارسال طرح پیشنهادی پایان نامه جهت تصویب نهایی در شورای پژوهشی دانشگاه و کمیته اخلاق پزشکی دانشگاه
 - و) انعقاد قرارداد تحقیقاتی و شروع اجرای پایان نامه
- تبصره ۱:** دانشجو موظف است نسبت به تنظیم گزارش های مرحله ای پیشرفت کار با نظارت استاد راهنما و تأیید ناظر طرح اقدام نماید.
- تبصره ۲:** تدوین پایان نامه بر اساس راهنمای نگارش گزارش نهایی طرح های تحقیقاتی خواهد بود.
- تبصره ۳:** دفاع از طرح پیشنهادی پایان نامه توسط دانشجو در جلسه مربوطه گروه آموزشی الزامی است.

ماده ۸: فرایند دفاع از پایان نامه

دفاع از پایان نامه پس از تدوین آن توسط دانشجو و تأیید کیفیت و صحت مطالب آن از طرف استادان راهنما، مشاور و ناظر، با تأیید مدیر گروه آموزشی مبنی بر قابل دفاع بودن آن، در جلسه کمیته پایان نامه دانشجویی بررسی شده و سپس دفاع در حضور هیئت داوران صورت می گیرد.

تبصره ۱: دفاع از پایان نامه و پذیرفته شدن آن به منزله اخذ درجه دکترا می باشد. دانشگاه علوم پزشکی زنجان الزامی است.

تبصره ۲: اگر پایان نامه مورد قبول هیئت داوران قرار نگیرد، دانشجو می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را تکمیل کرده و در زمانی که هیئت داوران تعیین می کند، اقدام به دفاع مجدد نماید.

تبصره ۳: تصویب در جلسه دفاع و اتمام اصلاحات (حداکثر یکماه پس از جلسه دفاع) و با تأیید مدیر گروه و معاون پژوهشی دانشکده به منزله اتمام پایان نامه محسوب می شود.

تبصره ۴: برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه و اعلام عمومی آن بر عهده آموزش دانشکده و یا مراکز آموزشی درمانی می باشد.

ماده ۹: هیئت داوران که مسئولیت تصمیم گیری نهایی پایان نامه ها بر عهده دارند، از اعضای ذیل تشکیل می شوند:

۱. استاد (استادان) راهنما،
۲. استاد (استادان) مشاور،
۳. نماینده شورای پژوهشی دانشکده (استاد ناظر)،
۴. نماینده گروه آموزشی مرتبط با پایان نامه،
۵. یک نفر از اعضای هیأت علمی یا متخصصان و صاحب نظران به پیشنهاد گروه آموزشی مربوطه بعنوان داور

تبصره ۱: مدیر گروه یا نماینده ایشان بعنوان رئیس جلسه هیئت داوران مدیریت جلسه را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۲: در صورت لزوم یکی از اعضای مرتبط با موضوع پایان نامه از گروه علوم پایه یا علوم بالینی انتخاب شود.

تبصره ۳: برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه با حضور حداقل سه نفر رسمیت پیدا خواهد کرد و حضور استاد راهنمای اول، استاد ناظر (نماینده شورای پژوهشی دانشکده) و حداقل یکی از داوران الزامی می باشد.

ماده ۱۰: ارزشیابی پایان نامه ها توسط هیأت داوران در مقیاس نمره گذاری از صفر تا بیست صورت می گیرد و با توجه به نمرات مربوط به چهار درجه به شرح ذیل متمایز می شوند.

• عالی پایان نامه های با نمره ۱۹ تا ۲۰

• بسیار خوب پایان نامه های با نمره ۱۷ تا ۱۸/۹۹

• خوب پایان نامه های با نمره ۱۴ تا ۱۶/۹۹

• غیر قابل قبول پایان نامه های با نمره کمتر از ۱۴

تبصره ۱: پایان نامه‌هایی می‌توانند درجه عالی را کسب نمایند که تحقیقاتی بوده و در یکی از مجلات علمی معتبر داخل یا خارج از کشور به صورت مقاله چاپ شده منتج از پایان نامه و یا اخذ پذیرش چاپ را در این مجلات ارائه نمایند. بدیهی است که ارائه مقاله و یا اخذ پذیرش چاپ مقاله باید قبل از دفاع از پایان نامه و تعیین نمره نهایی صورت گیرد.

تبصره ۲: ثبت اختراع منتج از پایان نامه در مؤسسات معتبر بین المللی معادل مقاله چاپ شده می‌باشد.

تبصره ۳: شرکت در کنگره با ارائه مقاله منتج از پایان نامه به صورت سخنرانی حداکثر ۵/۰ نمره منظور خواهد شد.

ماده ۱۱: زمان و نحوه دفاع از پایان نامه

کلیه دانشجویان موظف به برگزاری جلسه دفاع از پایان‌نامه خود در آخرین نیم‌سال تحصیلی می‌باشند. چنانچه دانشجو در چارچوب سنوات تحصیلی مجاز نتواند از پایان نامه خود دفاع کند و نمره قبولی کسب نماید، علی‌رغم اینکه کلیه واحدهای درسی دوره آموزشی مربوطه را با موفقیت گذرانیده باشد، اخراج خواهد شد.

ماده ۱۲: کلیه حقوق مادی و معنوی مکسبه از پایان نامه متعلق به دانشگاه علوم پزشکی زنجان می‌باشد و انتشار نتایج حاصل از پایان نامه باید با تأیید و هماهنگی استاد راهنما صورت پذیرد.

تبصره ۱: استاد راهنمای اول بعنوان نویسنده مسؤول خواهد بود.

ماده ۱۳: وظایف استاد راهنما

۱. دارا بودن مسئولیت اصلی در هدایت علمی و نظارت مستقیم بر اجرای پایان نامه توسط دانشجو

۲. راهنمایی و همکاری با دانشجو در تکمیل طرح پیشنهادی پایان نامه

۳. ثبت طرح پیشنهادی پایان نامه در سامانه مدیریت اطلاعات تحقیقاتی دانشگاه (سمات)

۴. راهنمایی و همکاری با دانشجو در تدوین گزارش نهایی پایان نامه و تدوین و ثبت مقاله

۵. نظارت بر رفع اشکالات مطرح شده در جلسه دفاع از طرح پیشنهادی پایان نامه و اعمال آن در سمات

۶. پیگیری انعقاد قرارداد و نظارت بر تدوین گزارش های مرحله ای پیشرفت تحقیق و اخذ تأیید ناظر تحقیق

۷. شرکت در جلسه دفاع از پایان نامه و نظارت بر رفع اشکالات احتمالی مطرح شده

ماده ۱۴: وظایف استاد مشاور

استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای پژوهشی دانشکده یا کمیته پایان نامه دانشجویی تعیین می شود.

۱. دارا بودن مسئولیت ثانوی در هدایت پایان نامه و مسئول صحت علمی موارد مشاوره شده

۲. همکاری فعال و مستقیم با دانشجو در مراحل مختلف انجام کار

۳. شرکت در جلسه دفاع

ماده ۱۵: وظایف ناظر

نظارت بر حسن اجرای تعهدات موضوع قرارداد بر عهده ناظر طرح تحقیقاتی است. ناظر طرح به عنوان امین دانشگاه بوده و وظیفه نظارت بر مراحل اصلی انجام طرح به لحاظ علمی، متدولوژی و اخلاقی و نحوه مصرف هزینه های مصوب طرح اعم از پرسنلی و غیر پرسنلی را بر عهده خواهد داشت. ناظر ملزم می باشد در هر مرحله از اجرای طرح، هرگونه انحراف از مسیر طرح را در مرحله اول حداکثر ظرف ۱۵ روز به مجری اطلاع داده و در صورت عدم رفع، موضوع را کتباً به کارفرما اعلام نمایند. حضور ناظر در جلسه دفاع و ارزشیابی پایان نامه الزامی است.

تبصره ۱: ناظر پایان نامه می تواند بعنوان یکی از داوران تعیین شود.

ماده ۱۶: شرایط تغییر و یا اصلاح عنوان پایان نامه

۱. هر دانشجو بعد از ثبت پایان نامه فقط یک بار حق تعویض عنوان را دارد که این

تعویض باید با ذکر دلایل منطقی از طرف استاد راهنما بوده و به تأیید شورای گروه و

تصویب شورای پژوهشی دانشکده برسد.

۲. در صورت تعویض پایان نامه، مراحل ثبت پایان نامه مجدداً تکرار می شود.
۳. اصلاحات جزئی پایان نامه در صورتی قابل قبول است که پایان نامه از چارچوب مصوب اولیه در زمینه های اهداف، روش اجرا و ... خارج نشود. در صورت تغییر ساختار کلی موضوع پایان نامه، این اصلاح به منزله تعویض پایان نامه تلقی می شود.
۴. اصلاح عنوان پایان نامه یکبار با تأیید کمیته پایان نامه دانشجویی یا شورای پژوهشی دانشکده امکانپذیر می باشد.
۵. هر گونه تغییر در قسمت های مختلف طرح پیشنهادی پایان نامه تصویب شده، باید به تأیید مدیر گروه و تصویب معاونت پژوهشی دانشکده برسد. بنابراین لازم است جهت هر گونه تغییر، مراتب از طریق استاد راهنما به معاونت پژوهشی دانشکده اعلام شود تا در شورای پژوهشی گروه یا کمیته پایان نامه دانشکده در خصوص آن تصمیم گیری شود.
۶. در صورت تغییر موضوع پایان نامه مدت زمان مجاز تحصیل دانشجو نباید از سنوات مجاز تجاوز کند.

ماده ۱۷: شرایط تغییر استاد راهنما و استاد مشاور

۱. هر دانشجو فقط یک بار مجاز به تغییر استاد راهنما می باشد که این تغییر باید با موافقت طرفین و با ذکر دلایل کافی و قانع کننده بوده و به تأیید شورای پژوهشی یا کمیته پایان نامه دانشکده برسد.
۲. تغییر استاد مشاور باید به پیشنهاد استاد راهنما و با ذکر دلایل کافی و قانع کننده بوده و حداکثر یک بار در طول اجرای پایان نامه امکان پذیر است. این تغییرات باید به تأیید شورای پژوهشی یا کمیته پایان نامه دانشکده برسد.

این آیین نامه در (۱۷) ماده و (۳۱) تبصره، به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه مورخ ۱۳۹۳/۸/۳ رسید.